

Analyse van het regeerakkoord-De Wever door de studiedienst van Embuild

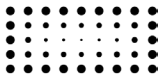
Positieve en negatieve punten in een notendop

Het goede nieuws:

- **BTW op 6% voor renovaties** (dus niet verhoogd naar 9%, zoals eerder gepland), en uitbreiding van het 6%-tarief naar **sloop-herbouw** voor verkoopprojecten (een maatregel die normaal gesproken rond 30 juni 2025 zou aflopen) en **verlaging van de BTW op warmtepompen van 21% naar 6%** gedurende vijf jaar;
- **Concurrentievermogen en flexibiliteit van onze arbeidsmarkt** sterk gestimuleerd: verlaging van de loonkosten door de socialezekerheidsbijdragen van de werkgevers te plafonneren, beperking van de werkloosheid in de tijd, herinvoering van de proefperiode, afschaffing van de FLA (Federal Learning Account), verhoging van de limieten voor studentenarbeid, afschaffing van het verbod op nachtarbeid (hoewel we ook gehoopt hadden het verbod op zaterdag, zondag en feestdagen af te schaffen);
- De vermindering van **afwezigheden die niet gerechtvaardigd worden** door een medisch attest tot twee dagen in plaats van drie (hoewel gehoopt werd dat dit helemaal zou worden afgeschaft), en het responsabiliseren van arbeidsongeschikte werknemers (financiële boete voor het niet reageren op een uitnodiging);
- Steun van de overheid voor KMO's bij **overheidsopdrachten**, zoals gevraagd door Embuild, en in het bijzonder de onderverdeling van opdrachten in percelen, voorrang voor kwalitatieve criteria boven de prijs, vereenvoudiging van de inschrijvingsprocedure volgens het principe "only once" en de mogelijkheid om de prijzen voor alle aanbestedingen te herzien;
- Maatregelen ten gunste van **zelfstandigen** (aanvullende pensioenen, overbruggingsrechten, belastingaftrek, vermindering van lasten en onkosten, enz);
- **Vakbonden** responsabiliseren;
- **Geen belasting op huurinkomsten** uit vastgoed, en geen verhoogde hoofdelijke aansprakelijkheid voor aannemers;
- **Geen goldplating** bij de omzetting van EU-richtlijnen.

Er is ook slecht nieuws:

- Werkgevers zullen moeten opdraaien voor **30% van de uitkering voor arbeidsongeschiktheid gedurende twee maanden wanneer hun werknemer arbeidsongeschikt is**. Kmo's zijn vrijgesteld;
- Invoering van een **check-out-systeem** in de bouwsector;
- **De eventuele aanpassing van de wet-Breyne, en in het algemeen elke nieuwe regelgeving inzake consumentenbescherming** die zou kunnen leiden tot het ontstaan van nutteloze extra administratieve rompslomp zonder reële toegevoegde waarde voor de consument;
- **Verlenging van de garantietermijnen consumptiegoederen** kan – gelet op de werkzaamheden in het kader van Boek VII "Bijzondere Contracten" - een negatieve impact hebben indien een dienstenovereenkomst nog méér dan voorheen gekwalificeerd wordt als een koop-verkoop;

Embuild

THE BELGIAN CONSTRUCTION
ASSOCIATION

- De **afschaffing van bestaande cheques** (behalve maaltijdcheques) doet de vraag naar mogelijke compensatie rijzen;
- Handhaving van de **indexering** zonder verwijzing naar de afvlakking van de gemiddelde waarde van de gezondheidsindex over 12 maanden (in plaats van 4);
- Een **solidariteitsbijdrage op de toekomstige gerealiseerde meerwaarde**;
- De **liquidatiereserve**: het tarief roerende voorheffing wordt opgetrokken;
- Een **overheidsinvesteringsnorm** van 3% van het BBP (Embuild wilde 4% in 2030 en 5% in 2035);
- Geen herinvoering van de **carenzdag**.

EEN NIEUW EUROPEES BEGROTINGSKADER

Er kwam in de EU een nieuw Europees begrotingskader tot stand in 2024: de nationale structurele begrotingsplannen op middellange termijn zijn het centrale element over een periode van vijf jaar voor België. Volgens de Nationale Bank van België zou het totale begrotingssaldo bij ongewijzigd begrotingsbeleid verslechteren van -4,5% van het bbp tot -7,2% van het bbp tegen 2038, wegens de stijging van de vergrijzingskosten en de rentelasten. Bijgevolg zou de overheidsschuldgraad toenemen van 105,7% van het bbp in 2024 tot 130% tegen 2038. In juni van dit jaar werden de slechte cijfers door Europa aangegrepen om een buitensporigetekortenprocedure op te starten, zoals voorzien in het Stabiliteits- en Groeipact. De nieuwe begrotingsregels leggen voor de periode 2025-2028 een eerste begrotingstraject op dat de overheidsfinanciën op een houdbaarder pad moet brengen.

BEGROTINGSKADER: BEPERKT NIEUW BELEID

De komende regering stelt zich tot doel de dramatische achteruitgang bij ongewijzigd beleid om te buigen en tegen 2030 het begrotingstekort te beperken onder de Europese drempel van 3%.

De totale inspanning wordt als volgt verdeeld:

- **Hoofdzakelijk via het effect van structurele hervormingen** op onder andere de arbeidsmarkt en de pensioenen inclusief de terugverdieneffecten die we beperkt opnemen. Op het einde van de legislatuur moet dit meer dan 2/3 van de totale inspanning zijn.
- **De rest via discretionaire maatregelen**. Aan het einde van de legislatuur moet dit minder dan 1/3 van de totale inspanning zijn. Daarbij wordt een onderverdeling gehanteerd van minimaal 2/3 via het **beheersen van de uitgavengroei** en maximaal 1/3 via een **bijdrage van de sterkste schouders en diverse inkomsten**.

STRUCTURELE HERVORMINGEN

HERVORMING VAN DE FISCALITEIT: VERSTERKING VAN KOOPKRACHT EN CONCURRENTIEKRACHT

Een hoger nettoloon:

- Vanaf 2027 zullen de nettolonen voor alle werkende mensen stijgen, met prioriteit op lonen onder de mediaan. De nettolonen zullen gedurende de hele regeerperiode blijven stijgen.
- Samen met andere maatregelen moet de stijging van de nettolonen het verschil tussen werken en niet-werken vergroten tot meer dan **500 euro netto per maand**.
- Dit gebeurt hoofdzakelijk via het verhogen van de belastingvrije som voor iedereen die werkt. De koopkracht zal ook toenemen door de speciale socialezekerheidsbijdrage te verlagen en de werkbonus te versterken.
- **Er wordt voor gezorgd dat het brutoloon gelijk is aan het nettoloon voor het minimumloon.**
- Wie gepensioneerd is en nog wil bijverdienen na een volledige loopbaan van 45 jaar of na de wettelijke pensioenleeftijd zal voortaan minder belastingen betalen dan vandaag, met een eenvoudige bevrijdende heffing van 33% die voordeliger is dan vandaag.

Opmerkingen Studiedienst Embuild

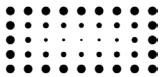
Het is positief dat de fiscale druk op arbeidsinkomsten, die in België, tot de hoogste van Europa behoort, te verlagen. Het valt wel te betreuren dat de budgettaire maatregelen die inkomsten moeten opleveren dadelijk in werking treden terwijl de maatregelen die de fiscale druk verlagen pas effect zullen hebben vanaf 2027.

Concurrentiepositie verbeteren:

- De regering zal een belangrijke enveloppe voorzien om de concurrentienadelen van de Belgische economie structureel aan te pakken. Dat gebeurt via het verlagen van de loonkosten voor de lage lonen en de middenlonen, via een **plafonnering van de sociale werkgeversbijdragen (vanaf loon premier), en het verlagen van de energiekosten**.
- Om de koopkracht te verhogen, krijgen de sociale partners de opdracht om de wettelijk toegestane maximale tussenkomst voor de **maaltijdcheques te verhogen met tweemaal 2 euro** de komende legislatuur. in de loop van de legislatuur. De aftrekbaarheid van de werkgeverskosten zal overeenkomstig worden verhoogd. De mogelijkheden om maaltijdcheques te gebruiken worden ook uitgebreid. **De andere bestaande cheques (ecocheques, cultuurcheques, ...) zullen geleidelijk worden afgebouwd** in overleg met de sociale partners om het aantal soorten cheques te verminderen en de koopkracht te vrijwaren.

Opmerkingen Studiedienst Embuild

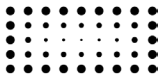
Het is positief dat de sociale bijdragen geplafonneerd worden maar er is een verschil tussen de Nederlandse en de Franse tekst. De Nederlandse tekst (vanaf loon premier) is logischer dan de Franse tekst (vanaf het minimumloon). Dus vermoedelijk is de NL-tekst de juiste. Het is nog niet duidelijk op basis van de tekst hoe dit zal worden gedefinieerd. Op te volgen.

Verder klopt het dat in het verleden er een hoop cheques ontwikkeld zijn (ecocheques, consumptiecheques, cadeaucheques,...) maar dit gebeurde om voordelen te geven die zowel voor de werkgevers als de werknemers (para)fiscaal vriendelijk waren. Het is problematisch als deze worden afgeschaft, en er geen andere bruto-netto voordelen in de plaats komen. Zo zijn er ecocheques voor alle arbeiders in de bouw, hoe gaan we dit compenseren zonder dat het meer gaat kosten aan de onderneming? De mogelijkheid om de maaltijdcheques te verhogen is geen oplossing, want niet alle bedrijven hebben maaltijdcheques.

Zelfstandigen en KMO's: ondernemen doen lonen

- De regering zal gedurende de gehele legislatuur kleinere taken afschaffen en administratieve formaliteiten schrappen of bijsturen via een wet lagere kosten.
- In 2025 zal de regering de taks op bankgeschriften en de premietaks voor de pensioenovereenkomst voor zelfstandigen (POZ) schrappen.
- Vanaf 2026 zullen ook kleinere federale registratierechten en andere taken geschrapt worden.
- Er wordt een **ondernemersaftrek voor zelfstandigen** ingevoerd voor hoofd- en bijberoep waarbij een eerste schijf van de winsten-en-baten (na verrekening van fiscale verliezen en na aftrek van beroepskosten) kan worden afgetrokken. In 2029 wordt dit bedrag opgetrokken.
- De verschillende stelsels in de tweede pijler voor zelfstandigen (VAPZ, IPT, POZ) worden geharmoniseerd en vereenvoudigd. **Daarbij wordt ook de 80%-regel hervormd.**
- De regels waardoor een zelfstandige zelf een pensioen kan opbouwen worden versoepeld. Het maximale bijdrage percentage van het klassieke Vrij Aanvullend Pensioen voor Zelfstandigen (VAPZ) stijgt van 8,17% naar 8,5% vanaf 2026. Het maximale bijdragetarief voor de sociale VAPZ wordt overeenkomstig aangepast.
- Tijdens deze legislatuur zal er een hervorming van het statuut van zelfstandigen in bijberoep worden doorgevoerd, in overleg met de betrokken sociale partners, met als doel dit statuut beter te waarderen en tegelijkertijd misbruiken aan te pakken.
- Zelfstandigen in bijberoep zullen kunnen bijdragen aan de Vrije Aanvullende Pensioenregeling voor Zelfstandigen (VAPZ) vanaf 2026.
- De vrijstelling van sociale bijdragen voor een kwartaal voor zelfstandigen na een zwangerschap wordt verlengd tot twee kwartalen vanaf 2026. Bovendien zal de automatische vrijstelling van sociale zekerheidsbijdragen voor het kwartaal na de bevalling niet langer een obstakel vormen voor de fiscale aftrekbaarheid van de bijdragen die worden betaald in het kader van een Vrije Aanvullende Pensioenregeling voor Zelfstandigen (VAPZ).
- Er zal onderzocht worden hoe het overbruggingsrecht aanleiding kan geven tot pensioenrechten.
- De **vennootschapsbijdrage** op basis van het balanstotaal zal worden aangepast zodat kleine bedrijven minder betalen en grote bedrijven iets meer. Zo dragen de sterkste schouders meer bij aan de financiering van het stelsel van de zelfstandigen.
- Het **bestaande minimumloon** van 45.000 euro voor bedrijfsleiders om te genieten van het verlaagde tarief in de vennootschapsbelasting wordt opgetrokken naar 50.000 euro en zal voortaan geïndexeerd worden.

Embuild

THE BELGIAN CONSTRUCTION
ASSOCIATION

Opmerkingen Studiedienst Embuild

Het is goed dat hier eindelijk duidelijkheid wordt verschaft, want de belastingdienst heeft de 80%-regel voor veel zelfstandigen al aangevochten. De 80%-regel heeft aanleiding gegeven tot talrijke geschillen (omwille van de berekening, enz.). Meer duidelijkheid is dus goed, maar het mag niet leiden tot minder betalingen voor aanvullende pensioenen.

Btw

- Het btw-tarief voor de levering en installatie van **warmtepompen** wordt de komende 5 jaar verlaagd van 21% naar 6%.
- Het toepassingsgebied voor **sloop-heropbouw** (tegen 6% btw) wordt uitgebreid, met behoud van de huidige sociale voordelen. Bij leveringen wordt het oppervlaktecriterium evenwel verstrengd van 200 m² naar 175 m².
- De gehele bouwsector krijgt hierdoor een boost. De regering zal een duidelijke definitie uitwerken voor wat betreft renovatie en vernieuwbouw. De regering onderzoekt hoe er op termijn een duurzaamheidsvoorwaarde ingevoerd kan worden, binnen de komende Europese regelgeving en zonder de administratieve lasten te verhogen.
- De btw voor de levering en installatie van een **verbrandingsketel op fossiele brandstoffen** (gas, mazout, enz.) wordt verhoogd van 6% naar 21% in het kader van een renovatie (voor woningen ouder dan 10 jaar).

Opmerkingen Studiedienst Embuild

De btw-verlaging voor warmtepompen is positief. Het tarief van 6% geldt reeds bij renovaties ouder dan 10 jaar en wordt nu ook tijdelijk mogelijk bij nieuwbouw en woningen jonger dan 10 jaar oud. Met de uitbreiding van het verlaagd btw-tarief voor afbraak en herbouw van woningen voor verkoop heeft Embuild één van haar belangrijkste strijdpunten binnengehaald. Sinds vorig jaar geldt reeds een permanent tarief van 6% voor wie een woning laat afbreken en herbouwen.

Werken belonen

- De belastingvermindering voor werkloosheidsuitkeringen wordt afgeschaft.
- De belastingvermindering voor de hoogste pensioenen wordt afgebouwd.
- Op dit moment wordt het leefloon niet belast. Dit blijft ongewijzigd.
- **Studenten** die één euro te veel verdienen dreigen vandaag niet meer ten laste zijn van de ouders, waardoor zowel ouders als studenten belastingen moeten betalen en bepaalde voordelen (zoals kindergeld of studiebeurzen) in gevaar komen.
- Daarom wordt de fiscale vrijstelling voor inkomsten uit studentenarbeid verdubbeld en wordt het maximumbedrag van de nettobestaansmiddelen verhoogd naar 12.000 euro voor iedereen.

- De arbeidsrechtelijke grens wordt verhoogd tot maximaal 650 arbeidsuren op en wordt permanent gemaakt.

Bedrijfssubsidies inperken

De Plusplannen ("nul bijdragen") worden hervormd:

- Voor de eerste werknemer blijft de vermindering onbeperkt in de tijd en zal een bijdragevermindering van 2.000 euro per kwartaal behouden blijven.
- Tegelijkertijd zal voor de tweede tot de vijfde werknemer een bijdragevermindering komen van 1.000 euro per kwartaal en dit gedurende de eerste drie jaar.

Europa :

- België engageert zich op internationaal niveau en zal ten volle deelnemen aan de initiatieven van de OESO en de EU voor een eerlijkere fiscaliteit, waarover unanimititeit bestaat binnen de EU en de OESO. Hierbij zal altijd rekening worden gehouden met het concurrentievermogen van zijn bedrijven en een eerlijke fiscaliteit alvorens een voorstel te aanvaarden.

Rechtszekerheid :

- Een **charter van de belastingplichtige** zal worden ingevoerd om de relatie tussen de belastingplichtige en de fiscus te herstellen. Dit handvest zal o.a. voorzien in een zo sterk mogelijke harmonisatie van de fiscale termijnen, het recht op direct en persoonlijk contact tussen belastingplichtige en fiscus, het recht op een fout wanneer de belastingplichtige te goeder trouw is, het recht op privacy en de onschendbaarheid van de woning zonder specifieke rechtvaardiging of aanleiding en een beperking van de duur van de controles. De regering garandeert een snelle en efficiënte procedure voor de behandeling van klachten met betrekking tot ernstige interne disfuncties en zorgt ervoor dat de fiscale ambtenaar die het bezwaar behandelt niet dezelfde is als degene die de controle heeft uitgevoerd.
- Voor het geheel van de **vrijstellingen bedrijfsvoorheffing** zal de regering een spending review uitvoeren om de effectiviteit van de output te onderzoeken.

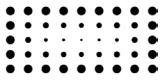
Opmerkingen Studiedienst Embuild

Het is alvast positief dat de grenzen van de studentenarbeid verhoogd worden, zodat zij meer kunnen werken zonder daarvoor gesanctioneerd te worden.

De sociale lastenverlaging in de vorm van de gedeeltelijke niet-doorstorting van bedrijfsvoorheffing voor ploegenarbeid blijft ongewijzigd van toepassing maar we moeten waakzaam zijn voor wijzigingen wanneer de "output" onderzocht wordt.

Fiscale fraudebestrijding:

- Er worden 300 personeelsleden aangeworven voor fiscale fraudebestrijding;
- Om btw-fraude tegen te gaan voeren we vanaf 2028 "near real time reporting" in voor transacties tussen btw-belastingplichtigen en transacties waarvoor een geregistreerd

Embuild

THE BELGIAN CONSTRUCTION
ASSOCIATION

kassasysteem gebruikt wordt. Er zal ook aandacht gaan naar het naleven van het beroepsgeheim.

Opmerkingen Studiedienst Embuild

Alhoewel de e-reporting een verplichting is die ons vanuit Europa wordt opgelegd zal dit leiden tot een nieuwe en, vooral voor kleine ondernemingen, administratieve verplichtingen met bijkomende investeringen in nieuwe applicaties.

HERVORMING VAN DE ARBEIDSMARKT

Het verschil tussen werken en niet-werken vergroten tot meer dan 500 euro

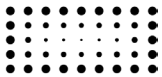
- Dankzij een fiscale hervorming worden de nettolonen verhoogd, met een focus op de lonen onder de mediaan.
- De regering werkt samen met de sociale partners een uitkeringennorm uit die er in de toekomst over zal waken dat **de uitkering van mensen op actieve leeftijd die niet aan de slag zijn op (maar daartoe wel in staat zijn), niet sneller stijgt dan de lonen**. Dit moet ervoor zorgen dat het verschil tussen werken en niet-werken toeneemt.

Hervorming van werkloosheidsuitkeringen

- Hoelang je een **werkloosheidsuitkering** kan ontvangen, hangt af van het aantal voordien gewerkte jaren. 1 jaar werken in de voorbije 3 jaar opent het recht op maximaal 1 jaar werkloosheidsuitkering. Aanvullend krijg je per 4 extra gewerkte maanden recht op 1 maand extra uitkering, zodat je na 5 gewerkte jaren recht hebt op de uitkering van maximaal 2 jaar.
- Wie in de loop van zijn carrière meermaals werkloos wordt kan indien hij opnieuw voldoet aan de toelatingsvoorwaarde (1 jaar gewerkt in de voorbije 3 jaar) het recht op het maximum van 2 jaar openen op basis van het nog beschikbare (opgespaarde) beroepsverleden.
- **De duur van de werkloosheidsuitkeringen wordt beperkt tot maximaal 2 jaar**. Deze beperking geldt niet voor wie ouder is dan 55 jaar, voor zover zij vanaf 2025 een beroepsverleden hebben van minstens 30 jaar van elk minstens 156 gewerkte dagen. Deze voorwaarde wordt gradueel verhoogd naar 35 loopbaanjaren in 2030.
- De impact van de beperking van de werkloosheidsuitkeringen in de tijd op een extra instroom van leefloongerechtigden wordt voor de OCMW's gecompenseerd via een verhoging van de financiering van het leefloon vanuit de federale overheid. Deze verhoogde financiering is afhankelijk van het afsluiten van een GPMI en van de resultaten inzake de uitstroom van leefloongerechtigden naar duurzame tewerkstelling.

Langer werkbaar werken:

- Eenmaal per loopbaan mag een werknemer, die al minstens een loopbaan van 10 jaar heeft van effectief gewerkte jaren, **zelf ontslag nemen** en kan hij voor een beperkte periode van maximaal 6 maanden toch een beroep doen op een werkloosheidsuitkering. Deze duurtijd kan 1 keer worden verlengd met 6 maanden bij het volgen van een succesvolle opleiding voor een knelpuntberoep en indien deze opleiding werd aangevat in het eerste trimester van de werkloosheidsuitkering.
- **Het individueel opleidingsrecht blijft** behouden, maar wordt ingevuld met meer flexibiliteit en gedeeltelijke collectivisering. Opgebouwde vormingsrechten kunnen geen aanleiding geven tot een uitbetaling in loon. Informele opleiding binnen KMO's zal worden meegeteld. Daartoe zullen de bestaande vrijstellingen en uitzonderingen behouden blijven voor bedrijven met minder dan 10 en 20 werknemers.
- De **Federal Learning Account** wordt geschrapt en vervolgens wordt een minder administratief belastend systeem onderzocht.

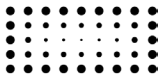

Modernisering van het arbeidsrecht:

- Binnen de Europese regels en in onderling akkoord met hun werkgever krijgen **werknemers meer vrijheid om de arbeidsuren** te bepalen.
- Na overleg met de sociale partners, wordt vóór 30/06/2025 een nieuw wettelijk kader ingevoerd waarbij een **annualisering van de arbeidstijd** of 'accordeon'- uurroosters mogelijk worden voor deeltijdse en voltijdse arbeid. Deze annualisering wordt ingevoerd mits akkoord van de betrokken werknemers, zonder verlies van koopkracht en met de vrije keuze tussen inhaalrust of uitbetaling. Waar mogelijk wordt hierbij arbeidstijdregistratie ingevoerd.
- De verplichting dat de minimale wekelijkse arbeidsduur minstens 1/3 moet zijn van een voltijds uurrooster wordt afgeschaft. Het verbod op contracten voor arbeidsprestaties van minder dan drie uur en oproepcontracten wordt behouden en gehandhaafd.
- De verplichting om alle toepasbare uurroosters op te nemen in het arbeidsreglement wordt opgeheven indien de grenzen van de flexibiliteit daar duidelijk worden omschreven.
- De verhoging van de begrenzing van **studentenarbeid** in het arbeidsrecht en de sociale zekerheid wordt permanent tot maximaal 650 uur studentenarbeid. De leeftijdsgrens voor studentenarbeid wordt 15 jaar.
- Het **verbod op nachtarbeid** wordt afgeschaft.
- Om opnieuw concurrentieel te zijn tegenover de buurlanden start nachtarbeid in de distributiesector en aanverwante sectoren (waaronder e-commerce) voortaan vanaf middernacht (24 uur) in de plaats van de huidige grens vanaf 20 uur, zonder verlies van koopkracht voor de werknemer die vandaag al actief is tussen 20u en 24u.
- Na overleg met de sociale partners wordt de **proefperiode** uiterlijk voor 31/12/2025 opnieuw ingevoerd: het wordt voortaan mogelijk voor beide partijen om het arbeidscontract te beëindigen met een opzegtermijn van 1 week gedurende de eerste 6 maanden van het contract.
- Om flexibele arbeid te garanderen wordt gezorgd voor een structurele en uniforme en flexibele algemene regeling van 180u voor **fiscaalvriendelijke overuren** met een lastenverlaging voor de werkgever en een belastingvermindering voor de werknemer. Voor onvrijwillige overuren worden de bestaande procedures en het overloon gehandhaafd. Voor vrijwillige overuren wordt een aantrekkelijk systeem voorgesteld tot 360 vrijwillige overuren zonder motief of inhaalrust, dat arbeidsrechtelijk van toepassing is in alle sectoren. Voor 240 van deze vrijwillige overuren is geen overloon verplicht en is bruto gelijk aan netto.
- **Ontslagvergoedingen** voor nieuwe aanwervingen worden beperkt tot maximaal 52 weken.
- Het aantal beschermingsvergoedingen dat kan worden verkregen bij ontslag wordt beperkt.
- De sociale partners moeten voorstellen uitwerken ter voltooiing van het **eenheidsstatuut arbeiders-bedienden**.

Opmerkingen Studiedienst Embuild

De beperking van de werkloosheidsuitkering in de tijd is positief. Totnogtoe was België één van de enige landen die een werkloosheidsuitkering voor onbepaalde duur kende. Op die manier wordt de werkloosheidsuitkering terug waarvoor zij bedoeld is: een (tijdelijke) verzekering voor onvrijwillige werkloosheid voor personen die arbeidsgeschikt zijn.

Het feit dat iemand zelf ontslag neemt en toch kan genieten van werkloosheidsuitkeringen is in principe tegen de regel dat men 'onvrijwillig' werkloos moet zijn, maar gezien het maar één keer in een carrière is en de werkloosheidsuitkering dan beperkt is in de tijd (max. 6 maanden), staan we hier neutraal tegenover.

Wat dan weer wel positief is, is het feit dat het individueel recht op opleidingsdagen in vraag wordt gesteld. Men heeft eindelijk begrepen dat de 'one size fits all'-politiek van de vorige regering contraproductief is, en er is terug sprake van collectivisering van deze rechten (nog kijken wat dit in de praktijk betekent, dus nog wachten op de uitvoeringsmaatregelen). En dat de opgebouwde vormingsrechten geen aanleiding kunnen geven tot uitbetaling van loon is ook positief: de vakbonden waren immers al gestart om bij werknemers die een bedrijf verlieten de dagen opleiding die ze niet hadden gevolgd (maar waarop ze wel recht hadden) op te eisen in geld.

Ook de afschaffing van de Federal Learning Account is een positief gegeven, alleen is het nog kijken door welke tool ze vervangen wordt. Het enige dat ons wat zorgen baart, is dat er vermeld wordt dat (enkel?) voor KMO's de informele opleidingen meegerekend worden, terwijl dit nu voor alle bedrijven (dus niet enkel voor KMO's) geldt.

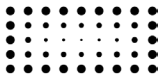
De voorstellen inzake de modernisering van het arbeidsrecht evalueren we in het algemeen positief, vooral dan de annualisering van de arbeidsduur, de herinvoering van de proefperiode, de uitbreiding van de overuren (alsook uitbreiding fiscaalvriendelijke overuren) en de activering van de ontslagvergoeding. Dit laatste punt stond al in de wetgeving (art 39 ter Arbeidsovereenkomstenwet) maar was door de vorige regering volledig uitgehold.

Verder betreuren wij dat de verschuiving van de nachtarbeid van 20u naar 24u niet van toepassing is op de bouwsector, en dat het verbod op zaterdagarbeid in de bouw, het verbod op zondagsarbeid en het verbod op werken op feestdagen niet werden weerhouden in de laatste versie van het regeerakkoord.

Het SWT (vroegere brugpensioen) wordt afgeschaft. Er moet wel duidelijkheid komen rond de lopende opzegtermijnen met het oog op brugpensioen.

Administratieve vereenvoudiging:

- De regering zal **de startbaanverplichting afschaffen**.
- Met het oog op vereenvoudiging en het stimuleren van ondernemerschap wordt onderzocht of de huidige driemaandelijks berekening van de sociale bijdragen voor zelfstandigen kan worden vervangen door een maandelijks berekening. De bijdragen zullen echter op kwartaalbasis betaald blijven worden.
- De **administratieve verplichtingen voor deeltijdse arbeid** worden vereenvoudigd zonder vermindering van de bescherming voor onvrijwillig deeltijdse werknemers.
- Als er akkoorden tussen werkgever en werknemer om de zes maanden moeten worden vernieuwd, wordt dit vervangen door de mogelijkheid om contracten van onbepaalde duur te maken met zesmaandelijks herroepingsrecht.
- Het systeem van verhogingen bij laattijdige betaling van de sociale bijdragen voor zelfstandigen zal worden herzien om het eerlijker te maken en minder zwaar te laten wegen op zelfstandigen.
- Bestaande of nieuwe EU-richtlijnen op sociaal vlak die rapporteringsverplichtingen opleggen, worden kritisch bekeken met het oog op de vermindering van bestaande of nieuwe rapporteringsverplichtingen, in het bijzonder voor KMO's.

Embuild

THE BELGIAN CONSTRUCTION
ASSOCIATION

- Samen met de wet lagere kosten (zie verder) zal elk regeringslid tegen 30/06/2025 aan de ministerraad voorleggen welke administratieve verplichtingen voor ondernemers (zelfstandigen, KMO's, en grote ondernemingen) vereenvoudigd of geschrapt kunnen worden.
- Het **stelsel van de overzeese sociale zekerheid en zeevarenden wordt** geactualiseerd, zonder de verworven rechten van de huidige aangeslotenen in te perken.

Opmerkingen Studiedienst Embuild

Uit principe zijn we voorstander van een administratieve vereenvoudiging. Het is afwachten hoe dit in de praktijk zal worden omgezet. Dat elk regeringslid aan het werk wordt gezet om actief voorstellen te doen inzake administratieve vereenvoudiging, is uiteraard een zeer positieve zaak!

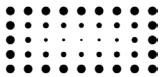
Ook de afschaffing van de startbaanverplichting is positief.

Wat de tijdelijke werkloosheid betreft, is het positief dat de formaliteiten (zoals het aantal kennisgevingen, ook aan de RVA worden beperkt en zich voornamelijk richten op moderne communicatiekanalen.

Verder gaan we samen met onze betrokken leden de hervorming van het stelsel overzeese sociale zekerheid en zeevarenden nauw opvolgen!

EEN ALLESOMVATTEND PLAN VOOR DE PREVENTIE EN RE-INTEGRATIE VAN LANGDURIG ZIEKEN:

- Werkgevers en hun preventiediensten worden aangemoedigd om een actief verzuimbeleid te voeren door een werkomgeving te creëren waarin langdurig ziekteverzuim zoveel mogelijk wordt voorkomen en zieke werknemers regelmatig worden gecontacteerd en opgevolgd.
- Werkgevers worden geresponsabiliseerd om versterkt in te zetten op de re-integratie van hun langdurig zieke werknemers tussen 18 en 54 jaar. **Gedurende de eerste 2 maanden van primaire arbeidsongeschiktheid die volgen op de periode van gewaarborgd loon** wordt aan werkgevers, die geen KMO zijn, een bijdrage gevraagd voor deze groep van **30% van de uitkering** die ten laste is van het RIZIV. Voor hen vervangt dit de huidige sancties die worden opgelegd aan bedrijven met relatief veel langdurig zieke werknemers.
- Werkgevers worden verplicht om na 8 weken arbeidsongeschiktheid een inschatting te laten maken van het arbeidspotentieel van hun werknemer door de externe preventiedienst, en desgevallend een re-integratietraject te starten. Voor werkgevers met meer dan 20 werknemers voorzien we een sanctie indien niet binnen de 6 maanden vanaf de aanvang van de ziekte een re-integratieproces wordt opgestart voor wie arbeidspotentieel heeft.
- De **huidige wachtperiode** wordt verkort van negen maanden naar zes maanden ononderbroken arbeidsongeschiktheid alvorens de arbeidsovereenkomst kan worden **beëindigd omwille van medische overmacht**.
- In het kader van een beleid ter bestrijding van absentisme zal de mogelijkheid om **jaarlijks tot 3 keer 1 ziekte dag op te nemen zonder medisch attest worden hervormd zodat dit nog slechts 2 keer per jaar kan**.
- Om een draaideureffect in de ziekteverzekering te vermijden, waarbij werknemers bij herval telkens opnieuw aanspraak maken op 30 dagen gewaarborgd loon zal bij een werkhervatting pas recht op gewaarborgd loon ontstaan **na acht weken werkhervatting**.
- Voor **werknemers** die niet voldoende of helemaal niet meewerken aan hun re-integratietraject (zowel via de werkgever als via de mutualiteiten) wordt een sanctie ingevoerd

Embuild

THE BELGIAN CONSTRUCTION
ASSOCIATION

en worden de bestaande sancties aangescherpt. **Er gaat 10% van de uitkering** af bij mensen die hun administratieve verplichtingen (bijvoorbeeld het invullen van een vragenlijst) niet nakomen. Als de werknemer zonder geldige reden niet bij een arts (arbeidsgeneesheer of adviserend arts) komt opdagen om te praten over de re-integratie, dan wordt zijn recht op gewaarborgd loon of uitkering opgeschort.

- **Na een arbeidsongeschiktheid van 1 maand moet de behandelend geneesheer het getuigschrift delen via het elektronische platform TRIO** met de preventieadviseur, de arbeidsgeneesheer, de adviserend geneesheer en eventuele actoren die toegang hebben.
- Behandelende artsen bekijken voortaan altijd de mogelijkheid van aangepast of ander werk bij het schrijven of verlengen van een ziekteattest of getuigschrift arbeidsongeschiktheid. Hierbij wordt het medisch attest in bepaalde gevallen omgevormd tot een geschiktheidsattest (of 'fit note') waarin de behandelende arts facultatief kan vermelden wat de zieke werknemer tijdens de periode van ziekte wél nog kan.
- Artsen die significant meer en/of langere periodes van arbeidsongeschiktheid voorschrijven, worden opgevolgd, aangesproken en financieel geresponsabiliseerd in hun voorschrijfgedrag.
- De ziekenfondsen worden financieel geresponsabiliseerd om in te zetten op acties voor elke arbeidsongeschikt erkende persoon (tenzij de medische situatie dit onmogelijk maakt).

Opmerkingen Studiedienst Embuild

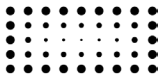
Over het algemeen is het positief dat de overheid iets wil doen aan het aantal langdurig zieken en daarvoor alle partijen wil sensibiliseren. De werknemer wordt eindelijk gesanctioneerd als hij niet ingaat op een uitnodiging van de arbeidsarts (dit was totnogtoe de bottleneck in de re-integratieprocedure), en het aantal dagen zonder medisch attest wordt herleid naar 2x 1 dag per jaar (al hadden we liever een herinvoering van de carenzdag gezien of een volledige afschaffing van ziektedagen zonder medisch attest). Daarnaast is het positief dat de verplichte wachtperiode van 3 maanden wordt afgeschaft, en het re-integratietraject kan worden gestart vanaf de eerste dag arbeidsongeschiktheid.

Wel betreuren we dat de werkgever gedurende twee maanden 30% van de RIZIV-uitkering moet betalen: dit is een botte kostenverhoging voor de ondernemingen! Dat de huidige sanctiemaatregelen bij bedrijven met een bovenmaatse arbeidsongeschiktheid wordt afgeschaft is positief, maar een magere troost.

Dat de regels inzake gewaarborgd loon bij hervat herzien en verstrengd worden, is ook positief. Het is wel jammer dat er inzake gewaarborgd loon bij collectieve vakantie nog geen duidelijkheid is. Hopelijk krijgen we die in de komende maanden. We blijven hierop aandringen.

Zelfstandigen:

- Er zal worden onderzocht op welke manier de administratieve situatie van een zelfstandige die arbeidsongeschikt is voor een lange periode, kan worden bevroren om te voorkomen dat hij administratieve boetes of verhogingen moet betalen terwijl hij niet in staat is zijn activiteiten te beheren.
- Een **stelsel van gedeeltelijke arbeidsongeschiktheid** voor zelfstandigen zal worden onderzocht waardoor hun volledige uitval kan worden vermeden.

Embuild

THE BELGIAN CONSTRUCTION
ASSOCIATION

Loonvorming die koopkracht en concurrentiekracht beschermt:

- **Het principe van de automatische indexerings van de lonen en het principe van de loonnormwet van 2017 worden behouden.**
- Aan de sociale partners wordt gevraagd om tegen 31/12/2026 een advies uit te werken over de hervorming van de loonwet en het systeem van automatische indexerings, met een nieuw ijkingspunt dat rekening houdt met een bredere definitie van loonkosten en ook de historisch opgebouwde handicap in rekening neemt.
- In afwachting van dit advies over een fundamentele hervorming van de automatische loonindexering en de loonnorm, **worden de minimumlonen** op 1 april 2026 **verhoogd** met € 35 bruto, zonder stijging van de loonkosten voor de werkgever, en met hetzelfde bedrag in 2028.

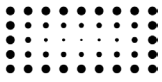
Opmerkingen Studiedienst Embuild

Embuild betreurt dat een vertraging van het indexmechanisme niet werd weerhouden in de laatste versie van het regeerakkoord. Wel is het positief dat de loonnormwet (versie 2017) behouden blijft en de sociale partners wordt gevraagd om een advies te formuleren over de loonnormwet én de automatische indexerings en daarbij ook gevraagd wordt rekening te houden met de competitiviteit van de ondernemingen.

Verder betreurt Embuild dat er geen oplossing is gevonden voor het feit dat we twee tegengestelde wetgevingen met elkaar moeten verzoenen, namelijk de loonnormwet (met naar verwachting een beperkte loonnorm de volgende jaren) en de verplichting om de aanvullende pensioenen (tussen arbeiders en bedienden in een vergelijkbare situatie) tegen 2030 zowel op sector-als op ondernemingsvlak te harmoniseren. In vorige teksten werd de mogelijkheid opengelaten om buiten de loonnorm de aanvullende pensioenen te kunnen verhogen, maar dit werd in de definitieve tekst niet weerhouden.

Moderne sociaal overlegmodel:

- Er wordt aan de sociale partners gevraagd **het aantal paritaire comités tegen 01/01/2027 te verminderen** om het sociaal overleg te moderniseren.
- De juridische bescherming van de vakbonden wordt gewaarborgd voor betogingen en stakingen onder stakingsaanzegging of hun rol binnen bedrijven, zodat elke organisatie haar historische rol kan blijven spelen.
- Voor hun handelingen als dienstverlener of als organisator van (andere) activiteiten vallen ze **onder de gangbare regels van financiële transparantie en juridische aansprakelijkheid.**
- De vakbonden blijven de werkloosheidsuitkeringen uitbetalen, maar de sociale partners maken geen deel meer uit van het beheerscomité van de Hulpkas Voor Werkloosheidsuitkeringen (HVW).
- **Het Rekenhof** controleert of publieke middelen correct en doelmatig worden besteed.
- Om de efficiëntie van de uitbetalingsinstellingen van werkloosheidsuitkeringen te verbeteren, zal op 1 januari 2026 een **kwaliteitsbarometer** worden ingevoerd, zoals reeds bestaat voor erkende sociale secretariaten. Deze barometer heeft als doel de kwaliteit van de gegevensverwerking en -uitwisseling tussen de uitbetalingsinstellingen en de Openbare

Embuild

THE BELGIAN CONSTRUCTION
ASSOCIATION

Instellingen voor Sociale Zekerheid (OISZ) te verbeteren, en moet leiden tot een betere kwaliteit van de dienstverlening aan werkzoekenden. De RVA controleert of aan de vast te leggen criteria wordt voldaan.

- De **ontslagbescherming** van effectief verkozen personeelsleden in de sociale verkiezingen blijft ongewijzigd. Voor kandidaten die niet verkozen zijn, wordt een wijziging aangebracht. Daar waar zij op heden gedurende een termijn van 2 jaar dezelfde bescherming genieten als effectief verkozenen, wordt dit aangepast en verkort naar 6 maanden.

Er wordt aan de sociale partners gevraagd om tegen 31/12/2025 de uitoefening van het stakingsrecht te verduidelijken en daarbij de beginselen ervan te actualiseren.

Opmerkingen Studiedienst Embuild

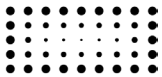
De vermindering van het aantal paritaire comités staat voor de zoveelste maal in een regeerakkoord. Het gaat hier vooral over de vele kleine paritaire comités die nog bestaan, dus we voelen ons niet direct geïnteresseerd, maar we zijn wel intern volop bezig ons voor te bereiden op een eventueel ééngemaakt paritair comité (al dienen hiervoor wel aan verschillende voorwaarden te worden voldaan alvorens de discussie op te starten)

Verder is het positief dat de vakbonden meer verantwoordelijkheid zullen afleggen voor hun activiteiten.

Voor de niet-verkozen kandidaten bij de sociale verkiezingen wordt de bescherming beperkt van twee jaar naar 6 maanden. Dit is positief, maar moet verduidelijkt worden : het regeerakkoord doet het uitschijnen alsof iemand die niet verkozen is maar 2 jaar beschermd is (wordt dus beperkt tot 6 maanden) maar dat is enkel indien ze de tweede keer ook niet verkozen worden, Totnogtoe geniet iemand die tweemaal niet verkozen is een bescherming van max. 6 jaar: wordt die beperkt tot 6 maanden of naar 4 jaar en 6 maanden? Moet verduidelijkt worden_

Sociale fraudebestrijding:

- De fiscus en de RSZ onderzoeken hoe de fiscale controles op de **183 dagenregel** verbeterd kunnen worden door gebruik te maken van gegevens die beschikbaar zijn bij de RSZ.
- **Om de strijd tegen malafide onderaanneming te versterken** zal de regering in overleg met de sociale partners de ketens van onderaanneming **evalueren** in de bouwsector in de ruime zin en in de vleessector inzake de betaling van lonen en sociale bijdragen, om te beoordelen of de recente verstrenging voldoende ver gaat.
- Om sociale dumping tegen te gaan en de veiligheid op bouwerven te verhogen, **voert de regering de verplichte registratie bij het verlaten van de werf in**, zoals beslist is voor de schoonmaak- en verhuissector. De regering onderzoekt of het persoonlijk identificatiemiddel **ConstruBadge**, zoals afgesproken tussen de sociale partners van de bouwsector, een geschikt middel is om de aanwezigheid op bouwerven te registreren.
- Er zal een **toename zijn van het aantal controles op zwartwerk** door volledig of deeltijds werklozen die in hun vorige of huidige functie werkzaam waren/zijn in de sectoren met tekorten, met name: Bouw; Elektriciteit; Schoonmaak; Horeca; Goederenvervoer; Vlees; Taxi; Verhuizingen; Beveiliging; Land- en tuinbouw; Car-wash; Schoonmaak; Dienstencheques; Begrafenisondernemingen.

Embuild

THE BELGIAN CONSTRUCTION
ASSOCIATION

Opmerkingen Studiedienst Embuild

Het is positief dat er meer controles komen inzake de 183 dagenregel, omdat we in de praktijk merken dat hij toch nogal tegen gezondigd wordt.

Onze lobbyacties tegen nieuwe sociale fraudemaatregelen heeft gedeeltelijk zijn vruchten afgeworpen : er komt geen verstrenging van de solidaire aansprakelijkheid voor onze aannemers, en ook geen automatische uitbreiding van de beperking verticale keten naar de private werken (er komt nu een evaluatie, wat we gevraagd hebben, naar de haalbaarheid van de huidige wetgeving op de publieke werken) MAAR ondanks verscheidene pogingen hebben we de check-out niet uit de teksten kunnen halen.

De check-out is en blijft voor ons een probleem, omdat het de zoveelste administratieve verzwaring is voor onze bedrijven die het concurrentieverschil met de malafide bedrijven (die niet in- en ook niet uitchecken) alleen maar groter maakt.

Als er dan een check-out komt, dan willen we wel dat 1/ er verzekerd wordt dat het een aanwezigheidsregistratie blijft en geen tijdsregistratie wordt, 2/ de verantwoordelijkheid voor de check-in en de check-out (realtime) verschuift van de werkgever naar de werknemer (zoals nu al het geval is bij de C3.2/E3.2) en het GEEN boetemachine wordt voor onze bedrijven, 3/onze bedrijven niet verplicht gaan worden om alle werven af te sluiten (hoe trouwens te realiseren bij wegenwerken, infrastructuurwerken of spoorwerken?) en 4/de check-in en check-out niet zomaar wordt veralgemeend naar alle werven (nu is er een drempel van 500.000 euro)

DISCRETIONAIRE MAATREGELEN

EEN EERLIJKE BIJDRAGE VAN DE STERKSTE SCHOULDERS

Solidariteitsbijdrage

- Er zal een **algemene belasting van 10% worden ingevoerd op meerwaarden op financiële activa**, waaronder crypto-activa, opgebouwd vanaf het ogenblik waarop deze bijdrage wordt ingevoerd. Historische meerwaarden worden dan ook vrijgesteld.
- Er wordt voorzien in een aftrekbaarheid van minderwaarden (van deze categorie van inkomsten) binnen het jaar, zonder overdraagbaarheid.
- In de aangifte wordt een voetvrijstelling van 10.000 euro voorzien om kleine beleggers niet extra te belasten. Deze voetvrijstelling wordt jaarlijks geïndexeerd.
- In het geval van een significante deelneming van ten minste 20% wordt altijd een bedrag van €1 miljoen vrijgesteld. De belastbare grondslag tussen €1 miljoen en € 2,5 miljoen wordt belast tegen 1,25%. Een meerwaarde tussen 2,5 en 5 miljoen euro zal belast worden tegen 2,25%. Een meerwaarde tussen 5 miljoen euro en 10 miljoen euro zal belast worden tegen 5%. Een meerwaarde vanaf 10 miljoen euro zal belast worden tegen 10%.

Opmerkingen Studiedienst

Deze meerwaardebelasting zal niet alleen particuliere beleggers raken maar ook en vooral ondernemers die hun bedrijf waarin zij de enige, of met andere familieleden, aandeelhouder zijn willen overdragen.

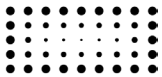
EXIT-BELASTING

- De emigratie van een rechtspersoon zal voor belastingdoeleinden worden behandeld als een fictieve liquidatie van de rechtspersoon, met toepassing van bronbelasting.
- Het is ook de bedoeling om de belastinggrondslag voor de roerende voorheffing uit te breiden. Het VVPRbis-stelsel en de liquidatiereserve zullen zoveel mogelijk worden geharmoniseerd.
- De wachtperiode voor de liquidatiereserve zal worden teruggebracht van 5 jaar naar 3 jaar. Het tarief van de roerende voorheffing van 5% wordt vanaf 1 januari 2026 verhoogd tot 6,5% voor nieuw aangelegde liquidatiereserves. Hierdoor zal het effectieve tarief stijgen van 13,64% naar 15%, hetzelfde tarief als onder het VVPRbis-stelsel. Vervroegde uitkeringen, binnen deze 3 jaar, worden belast aan het normale tarief van 30% roerende voorheffing.

Opmerking Studiedienst Embuild

Over de jaren heen werd de belasting op liquidatiereserves steeds hoger belast. Ook nu zal het percentage opnieuw stijgen. Anderzijds is het positief dat de wachttermijn met twee jaar wordt ingekort

EFFECTENTAKS

Embuild

THE BELGIAN CONSTRUCTION
ASSOCIATION

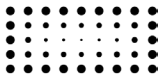
De regering zal onderzoeken hoe, conform de aanbevelingen van het Rekenhof, ontwijking van de jaarlijkse taks op de effectenrekening kan worden aangepakt.

UITDOVEN FEDERALE WOONFISCALITEIT

De federale interestaftrek voor de niet-eigen woning verdwijnt.

Opmerking Studiedienst Embuild

De regionale fiscale stimulansen voor het aanschaffen van een eigen woning werden reeds werden afgeschaft net als die voor particuliere investeerders die woningen bouwen of kopen om te verhuren. Absoluut positief is het uitblijven van een bijkomende belasting op inkomsten uit de verhuur van onroerende goederen door particulieren. Bij de voorgestelde fiscale hervorming van de vorige regering was het de bedoeling om de vastgoedfiscaliteit te verhogen via twee mogelijke pistes. Er was enerzijds sprake van de invoering van een belasting op de werkelijk ontvangen huurinkomsten. Embuild heeft zich hier steeds tegen verzet en steeds geëist dat, indien dit zou ingevoerd worden, alle werkelijke kosten zouden aftrekbaar zijn. Een tweede piste die bewandeld werd was de verhoging van de revalorisatiecoëfficiënt die wordt toegepast op het kadastraal inkomen. Embuild is heel tevreden dat geen van deze voorstellen is opgenomen in het regeerakkoord.

KOOPKRACHT

STERKERE CONSUMENT

- De **Belgische Mededingingsautoriteit zal worden versterkt** en het bestaande samenwerkingsprotocol tussen het Prijzenobservatorium, de Economische Inspectie en de BMA zal verder worden uitgediept, met duidelijke taakverdelingen en samenwerkingsverbanden en waarbij ook naar thematische regulatoren kan gekeken worden om de analysecapaciteit van het Prijzenobservatorium in te schakelen.
- De **Economische Inspectie zal waarschuwingen kunnen geven** wanneer grootschalige oneerlijke of misleidende praktijken worden vastgesteld, waardoor zoveel mogelijk (potentiële) slachtoffers kunnen worden bereikt.
- De regering bestudeert **de impact van de verlenging van de wettelijke garantietermijn tot 3 jaar door Europa voor bepaalde producten** waar dit relevant is gezien hun verwachte levensduur, in het bijzonder voor bepaalde elektrische apparaten en huishoudelijke toestellen. Deze maatregel moedigt fabrikanten aan om duurzamere producten op de markt te brengen en helpt zo om verspilling tegen te gaan en consumenten beter te beschermen.
- België zal bij de Europese Unie **lobbyen om de wettelijke minimumgarantietermijn voor consumptiegoederen te verlengen**.
- Aangezien lange gerechtelijke procedures omslachtig en ontmoedigend zijn voor consumenten, is het de bedoeling de procedureregels voor buitengerechtelijke geschillenbeslechting te harmoniseren en te vereenvoudigen en een verkorte gerechtelijke procedure in te voeren voor geschillen met betrekking tot consumptie. Deze initiatieven zullen het mogelijk maken langdurige onzekerheid en een opeenstapeling van kosten te vermijden.
- De regering staat erop dat de **aangekondigde Ombudsdienst voor de bouwsector** zo snel mogelijk wordt geïnstalleerd en dat er gezorgd wordt voor meer bekendheid van alle bestaande hulpmiddelen voor consumenten zoals Justban.

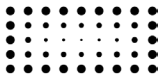
Opmerking Studiedienst Embuild

I. Verlenging wettelijke garantietermijn consumptiegoederen

Bij de aankoop van consumptiegoederen geldt een wettelijke garantie voor elk conformiteitsgebrek dat zich binnen de twee jaar na aankoop manifesteert. Een verlenging van deze termijn zal significante gevolgen hebben voor onze leden, die vaak als tussenpersoon dienen op te treden tussen de consument enerzijds en de leverancier van het consumptiegoed anderzijds.

Het wordt evenwel gevaarlijker indien (zoals vooropgesteld in de huidige versie van het nieuwe Boek VII BW), dienstenovereenkomsten (zoals aanneming) ook als een koop-verkoop zouden kunnen worden gekwalificeerd. Het is dus niet onwaarschijnlijk dat aanneming nog frequenter onder deze “verlengde” garantie zou kunnen vallen. Dit geldt des te meer nu men in Boek VII ook van plan is om het begrip “conformiteit” ruimer te gaan invullen (“Het goed is conform indien het beantwoordt aan wat de koper redelijkerwijze kan verwachten”), met alle mogelijke gevolgen van dien.

II. Uniformisering en vereenvoudiging van de regels inzake buitengerechtelijke geschillenbeslechting en invoering verkorte juridische procedure consumentenzaken

Embuild

THE BELGIAN CONSTRUCTION
ASSOCIATION

Op zich lijkt ons een uniformisering en vereenvoudiging van de regels inzake buitengerechtelijke geschillenbeslechting geen slechte zaak te zijn. De gemiddelde doorlooptijd van een gerechtelijk geschil in eerste aanleg is tussen de 3 à 5 jaar (afhankelijk van de complexiteit, het aantal expertises ...) In graad van beroep komt daar gemakkelijk nog 3 tot 4 jaar bij. De (financiële en maatschappelijke) kosten die daarmee gepaard gaan zijn niet te onderschatten en veroorzaken heel wat frustratie.

Embuild ziet evenwel niet meteen in hoe men de regels inzake buitengerechtelijke geschillenbeslechting gaat uniformiseren, laat staan hoe men een “verkorte juridische procedure voor consumentengeschillen” zou gaan invoeren binnen het huidige gerechtelijk contentieux. Buitengerechtelijke geschillenbeslechting is over het algemeen gebaseerd op de vrijwillige participatie van de betrokken partijen, hetgeen zou moeten leiden tot een compromis (i.t.t. het vonnis van een rechtbank). Een verkorte (gerechtelijke) procedure voor consumenten impliceert ook meer rechters, meer middelen, een gerechtelijke omkadering, wat nu reeds een heikel punt is. Het zou beter zijn om te spreken van een optimalisatie van de bestaande procedures, i.p.v. een uniformisering of de creatie van nieuwe (buiten)gerechtelijke procedures.

III. Ombudsdienst voor de bouwsector

Concrete uitwerking moet nog afgestemd worden met de sector (zie engagementsverklaring dienaangaande).

FINANCIËLE SECTOR

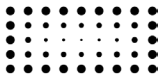
- Wat het EPC betreft, wordt ervoor gepleit dat de kredietverleners toegang krijgen tot de EPC-databank. In samenspraak met de gewesten moet hiervoor een werkbaar kader worden uitgewerkt. De integratie van energie-efficiëntie in het risicobeheer en de risicoanalyses van banken wordt ondersteund. In overleg met de Nationale Bank van België onderzoekt de regering hefboomen **om de voorwaarden van hypothecaire leningen voor de aankoop van vastgoed met goede energieprestaties te versoepelen** zonder te interveniëren in het proces van prudentieel toezicht.

Opmerking Studiedienst Embuild

Banken onderzoeken aanvragen nu op individuele basis, maar houden geen rekening met de energie-efficiëntie van gebouwen. Een koper van een energie-efficiënt huis zal beter in staat zijn om de lening terug te betalen dan een koper van een energieverslindend huis.

Door de energiekosten van de woning mee te nemen in de berekening van de terugbetalingscapaciteit, wordt het gemakkelijker om te lenen voor energiezuinige woningen, terwijl de risico's voor financiële instellingen afnemen.

Het opnemen van de gebruikskosten van de woning in de berekening van de terugbetalingscapaciteit zou het mogelijk kunnen maken om een hoger ontleenbaar bedrag vast te stellen voor huizen met een laag energieverbruik.

ECONOMIE

MAKE2030 :

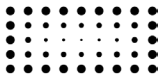
- Preferentiële belastingregelingen voor O&O zijn een strategisch element in het concurrentievermogen van ons land. De regering wil dit voordeel consolideren en de regelingen vereenvoudigen om kmo's en academische clusters beter te ondersteunen en middelen te richten op strategische sectoren en economische ontwikkeling.
- Het doel is een stabiel en strikt kader voor staatssteun om ervoor te zorgen dat investeringen de integriteit van de interne markt in stand houden, gelijke concurrentievoorwaarden garanderen en gericht zijn op het verankeren van de cruciale industriële productie van essentiële goederen. Tijdelijke afwijkingen van het algemene beginsel moeten worden afgeschaft. Er wordt een interfederaal kennis- en expertisecentrum inzake staatssteun opgericht waar zowel federale, regionale als andere administraties terecht kunnen en waar de interactie met de Europese Commissie zal gefaciliteerd worden.
- De regering wil onze markt en onze industrie steviger beschermen tegen oneerlijke concurrentie van buitenaf. In afwachting van een gelijk speelveld binnen de Wereldhandelsorganisatie zal het principe van een level playing field strikter worden toegepast. Daartoe zullen onze handelsbeschermingsinstrumenten worden ontwikkeld en de regering is van plan deze in te zetten onder leiding van de Chief Trade Enforcement Officer van de Europese Commissie. De regering dringt aan op wederkerigheid bij het openstellen van onze markt en wil harder optreden tegen dumping en illegale buitenlandse subsidies. Ze wil meer investeren in het nieuwe instrument voor internationale overheidsopdrachten en meer gewicht geven aan de Verordening Buitenlandse Subsidies. Wederkerigheid van onze handelspartners is essentieel. Op Europees niveau zal de regering pleiten voor afspraken met onze handelspartners waarin productienormen zijn opgenomen (wederzijdse erkenning). Ook zal zij pleiten voor het opnemen van vrijwaringsclausules in Europese vrijhandelsakkoorden en ervoor zorgen dat deze bij schending sneller en effectiever worden toegepast.
- De federale overheid ondersteunt de circulaire economie in overeenstemming met haar opdracht.

Opmerking Studiedienst Embuild

Wat oneerlijke buitenlandse concurrentie betreft, ook bij internationale overheidsopdrachten, is dit in overeenstemming met de verzoeken in ons memorandum. Er moet echter voor worden gezorgd dat de nodige waakzaamheid wordt betracht ten aanzien van staatsbedrijven uit derde landen.

Circulaire economie:

De bijzonderheden van het Belgische federale kader impliceren een verdeling van bevoegdheden tussen verschillende bestuursniveaus. Afvalbeheer, opleiding en werkgelegenheid vallen onder de verantwoordelijkheid van de gewesten, terwijl productbeleid, consumentenbescherming, overheidsopdrachten en belastingen onder de verantwoordelijkheid van het federale niveau vallen. Deze verdeling van bevoegdheden weerspiegelt weliswaar de politieke en administratieve complexiteit van België, maar stelt ons voor uitdagingen wat betreft het coördineren van acties en het op één lijn brengen van de standpunten van de verschillende autoriteiten, met name over belangrijke kwesties zoals het einde van de afvalstatus en het beheer van materialen voor hergebruik.

Het harmoniseren van procedures tussen de gewesten en het federale niveau is daarom een essentiële aanbeveling voor het bevorderen van een coherente en efficiënte circulaire economie. Deze aanpak zou een omgeving creëren die bevorderlijk is voor innovatie, duurzaamheid en de overgang naar een meer circulaire economie in de bouwsector.

Een goed gestructureerd juridisch kader is essentieel om initiatieven voor hergebruik, terugwinning en transport van materialen aan te moedigen en te vergemakkelijken. In dit verband kunnen op federaal niveau specifieke maatregelen worden overwogen om aan de specifieke behoeften van de sector te voldoen. Deze omvatten het verduidelijken van het onderscheid tussen de status van afval en die van product, het verminderen van de administratieve rompslomp voor deze producten, het opzetten van een kader voor het beoordelen van de technische prestaties van herbruikbare materialen en het verduidelijken van de verantwoordelijkheden wanneer herbruikbare materialen worden geschonken.

EEN AANTREKKELIJK ONDERNEMERSKLIMAAT

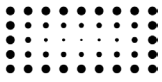
- Er komt bij het begin van de legislatuur een wet lagere kosten die kleinere taken en administratieve formaliteiten afschaft.
- Ze zal ervoor zorgen dat er een stabiel en rechtszeker regelgevend kader komt en dat Europese richtlijnen tijdig en strikt worden omgezet. Bij nieuwe wetgeving **wil de regering goldplating vermijden** om intra-Europese concurrentie en een mogelijke negatieve impact op onze bedrijven te vermijden. Dit zal ervoor zorgen dat onze bedrijven op een gelijk speelveld starten. Het principe om goldplating te vermijden doet niets af aan de mogelijke opties die een Europese richtlijn overlaat aan nationale wetgevers.
- Regionale innovatiegebieden moeten weer concurrerend worden om talent van over de hele wereld aan te trekken. Als onderdeel hiervan zullen belastingregimes worden geëvalueerd en indien nodig aangepast.
- De federale regering zal **een KMO-plan** ontwikkelen met bijzondere aandacht voor starters, dat transversale maatregelen omvat om een aantrekkelijker ondernemersklimaat voor kleine en micro-ondernemingen te ontwikkelen. Ze overweegt passende regelgeving op basis van het Think Small First-principe, een vermindering van de administratieve lasten en een gerichte verlaging van de kosten.

Opmerking Studiedienst Embuild

Het verbod op goldplating is een absolute prioriteit om de concurrentiekracht van onze bedrijven te versterken. Bijzondere aandacht moet worden besteed aan de richtlijnen inzake rapportering (CSRD) en inzake de zorgplicht (CSDDD).

ADMINISTRATIEVE VEREENVOUDIGING

- De regering start samen met alle belanghebbenden een traject op om op zoek te gaan naar welke regels vereenvoudigd of geschrapt kunnen worden. Dit traject moet uiterlijk eind 2025 resulteren in concrete gebruiksvriendelijke (burgers en bedrijven) vereenvoudigingsvoorstellen zonder het algemeen belang te schenden.

Embuild

THE BELGIAN CONSTRUCTION
ASSOCIATION

- Om de toegang van onze ondernemingen en KMO's tot overheidsopdrachten te faciliteren, wordt, waar mogelijk, de federale wetgeving binnen het huidige Europees kader vereenvoudigd. Er wordt nagegaan hoe het voor de aanbestedende overheid mogelijk kan gemaakt worden dat er bij de toewijzing van opdrachten **rekening kan worden gehouden met eerdere ervaringen en prestaties van kandidaten**. Verder zal België een rationalisering van de regels en een verbetering van het huidige Europees systeem inzake overheidsopdrachten bepleiten.
- Net zoals voor ondernemingen zal **voor de overheid de elektronische facturatie** naar ondernemingen verplicht worden (G2B).
- Om kleine en micro-ondernemingen specifiek te ondersteunen, zal de regering een aantal maatregelen implementeren, zoals **het opdelen van opdrachten in percelen, het prioriteren van kwalitatieve criteria boven prijs, het vereenvoudigen van de inschrijvingsprocedure via het only-once principe, en het mogelijk maken van prijsherzieningen bij alle opdrachten**.
- De regering wil ook de betalingstermijn en de borgstelling verder reduceren, rekening houdend met de haalbaarheid en de financiële risico's voor overheidsdiensten.
- De **betalingsregels voor overheden mogen niet gunstiger zijn dan die voor ondernemingen**.
- Tegen het einde van de legislatuur wil de regering streven naar de Europese doelstelling van 80% kmo-participatie en 60% kmo's onder de winnende bedrijven.

Opmerking Studiedienst Embuild

Elektronische facturatie voor GtoB

Na de invoering van verplichte BtoG-facturering in maart en de geleidelijke invoering van elektronische facturering voor BtoB vanaf 2026, is de invoering van elektronische facturering voor GtoB een volgende stap in het proces van digitalisering van de handel. Er zijn echter twee belangrijke aspecten waarmee rekening moet worden gehouden:

- Voorbereiding van overheidsinstanties: Het is absoluut noodzakelijk dat alle overheidsinstanties goed uitgerust en opgeleid zijn, met zowel de nodige technologische hulpmiddelen als de juiste kennis om elektronische facturering voor GtoB effectief te implementeren. Op dit moment is het nog steeds gebruikelijk dat sommige overheden niet in staat zijn om elektronische facturen van bouwbedrijven te ontvangen of te verwerken, wat leidt tot meer administratieve lasten, in tegenstelling tot het oorspronkelijke doel van de implementatie van een dergelijk systeem.
- Voordat GtoB wordt ingevoerd, is het belangrijk dat alle bedrijven, ook de kleine, klaar zijn voor de BtoB e-factureringsverplichting die gepland staat voor 2026 en in staat zijn om facturen van overheidsinstanties te ontvangen.

Het verkorten van de G2B-betalingstermijnen is een van de eisen van Embuild bij de herziening van de Richtlijn Betalingsachterstanden.

Wat betreft de toegang tot overheidsopdrachten voor bedrijven en KMO's is het niet erg duidelijk in welke richting dit zal gaan. De ervaring en prestaties van kandidaten zijn zeker een punt, maar het is belangrijk om de toegang tot overheidsopdrachten niet te beperken voor ondernemingen die geen ervaring met overheidsopdrachten hebben.

KLIMAATNEUTRAAL EN COMPETITIEF

- Op Europees niveau moet er in het kader van de Green Deal meer aandacht komen voor de concurrentiekracht van onze bedrijven. In navolging van de Verklaring van Antwerpen zal de regering de Europese Commissie vragen om prioriteit te geven aan de ontwikkeling van een Europees industrieel beleid. Ze zal daarom pleiten voor **een aanvullende '(Industrial) Competitiveness Deal', een competitiviteitspact voor alle ondernemingen uit de industrie en de dienstensector die in toenemende mate met internationale concurrentie worden geconfronteerd.** De transitie naar de decarbonisatie van de industrie is prioritair en de hefboomen hiervoor (energie-efficiëntie, hernieuwbare energie, koolstofarme energie en -technologieën, energiedragers etc.) moeten voluntaristisch, flexibel, op kostenefficiënte wijze en technologie-neutraal ingezet worden. Om onze industrie in deze transitie te ondersteunen, zal ze alle Europese fondsen en programma's volledig mobiliseren, inclusief het IPCEI. De rol van de overheid beperkt zich tot het definiëren van duidelijke doelstellingen en het opvolgen van de resultaten, terwijl de praktische uitvoering de verantwoordelijkheid is van de industrie.
- België zal op het niveau van de Europese Unie pleiten voor een verlenging van de minimale wettelijke garantietermijn voor consumptiegoederen.

Opmerking Studiedienst Embuild

Embuild verwelkomt de intentie van de regering om van de Clean Industrial Deal een prioriteit te maken voor de volgende regering. Hierbij moet in het bijzonder aandacht worden besteed aan de administratieve lasten en financiering.

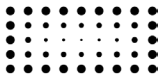
Het mobiliseren van Europese fondsen en programma's voor verduurzaming is een van de prioriteiten van het Europese memorandum.

FINANCIËLE SECTOR

- De federale regering introduceert maatregelen om **spaargelden te mobiliseren om duurzame transitieprojecten te financieren.**
- Ze zal ook een "sustainable finance"-strategie implementeren om onze bedrijven en KMO's te ondersteunen bij hun duurzame transitie, door in overleg te treden met de betrokken marktpelers. Het doel is om de maatschappelijke uitdagingen aan te gaan waarmee we worden geconfronteerd, zoals klimaatverandering, digitalisering en geopolitieke kwesties.
- De federale overheid bekijkt hoe de mogelijkheden voor VME's kunnen worden verbeterd om kredieten aan te gaan voor energetische renovaties bij financiële instellingen.

Opmerking Studiedienst Embuild

Embuild ondersteunt de wens om bedrijven te ondersteunen bij hun duurzame transitie. Waakzaamheid is echter geboden met betrekking tot goldplating. Op het vlak van duurzame financiering mag de Belgische staat niet verder gaan dan wat voorzien is in de taxonomie. Ze moet dezelfde criteria gebruiken om een duurzame activiteit te definiëren. Ten slotte moet de invoering

Embuild

THE BELGIAN CONSTRUCTION
ASSOCIATION

van een strategie voor duurzame financiering in nauwe samenwerking met de betrokken sectoren gebeuren.

In deze context organiseert Life BE FREE rondetafels met alle belanghebbenden om innovatieve financieringsoplossingen te bespreken om de energietransitie van gebouwen in België te versnellen. Het project, dat gepland is tot september 2026, wil toegang bieden tot financiering van de groene transitie in samenwerking met de financiële sector en de bouwsector. In het project worden obstakels in kaart gebracht en aanbevelingen gedaan rond 9 verschillende thema's.

BOUWSECTOR

- Na overleg met de sector en consumentenbeschermingsorganisaties wil de regering **de wet-Breyne "moderniseren"**. Het doel van deze modernisering is om bestaande gaten in de wet te dichten, het strenge toezicht van de Economische Inspectie op de naleving van de wet te versterken en het beroepsverbod te optimaliseren en uit te breiden om consumenten preventief te beschermen tegen oneerlijke handelspraktijken onder de wet.
- De regering staat erop dat de aangekondigde **Ombudsdienst voor de bouwsector** zo snel mogelijk wordt geïnstalleerd en dat er gezorgd wordt voor meer bekendheid van alle bestaande hulpmiddelen voor consumenten zoals Justban.
- **Specifiek voor casco- en grote renovatieprojecten wil de regering, na overleg met de sector en consumentenbeschermingsorganisaties, een rechtsbeschermingssysteem invoeren** dat consumenten die willen verbouwen of renoveren beter beschermt.

Opmerking Studiedienst Embuild

Modernisering van de wet-Breyne: In het regeerakkoord staat dat de wet-Breyne op drie punten "gemoderniseerd" moet worden.

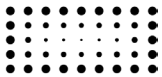
- Bestaande achterpoortjes wegwerken

Dit is erg vaag geformuleerd. Wat ons betreft zou het alleen moeten gaan om het wegwerken van de achterpoortjes zoals die in een advies van de brc Verbruik staan, en dus de technische fouten in de wet. En zeker niet om het toepassingsgebied uit te breiden naar casco- en renovatieprojecten. Wij zijn niet tegen een strenger toezicht op de naleving van de wet-Breyne, integendeel.

- Het beroepsverbod uitbreiden en optimaliseren

Ook hier hebben we geen bezwaar tegen, integendeel.

Geen verwijzing naar de hangende procedure voor het Hof van Justitie van de Europese Unie betreffende de wet-Breyne (artikel 12). Het is opmerkelijk dat er geen melding wordt gemaakt van de procedure die momenteel loopt bij het Hof van Justitie van de Europese Unie over de modernisering van de wet-Breyne. Nochtans stelt de Europese Commissie in haar met redenen omkleed advies duidelijk dat artikel 12 van de wet-Breyne een belemmering vormt voor de Europese Dienstenrichtlijn. Het is dan ook tegenstrijdig om de maatregelen ter bescherming van de consument in de wet-Breyne te willen versterken, terwijl België momenteel vervolgd wordt omdat de wet-Breyne, precies omwille van haar maatregelen ter bescherming van de consument, in strijd geacht wordt met de Dienstenrichtlijn.

Embuild

THE BELGIAN CONSTRUCTION
ASSOCIATION

Geen verwijzing naar het advies van brc Verbruik van 23.08.2023 betreffende “consumentenbescherming in de bouwsector”, hoewel we dit in eerdere versies van de supernota hadden gevraagd en gekregen.

De eindconclusie van de brc Verbruik was dat er meer bewustmaking en preventie nodig was, en daarom werden er concrete richtlijnen (een soort “checklist”) opgesteld. In het regeerakkoord wordt echter met geen woord gerept over deze werkzaamheden of de conclusies van de brc Verbruik - integendeel. Er wordt gesproken over de invoering van nieuwe “juridische beschermingssystemen” om de consumentenbescherming te verbeteren. Dit betekent dat de discussie die destijds in de brc Verbruik plaatsvond, heropend zou kunnen worden.

OVERHEIDSINVESTERINGEN

Er wordt gestreefd naar een jaarlijkse investeringsnorm van 3% van het bbp.

Opmerking Studiedienst Embuild

Het toewijzen van 3% van het BBP aan overheidsinvesteringen helpt zeker om de overheidsinvesteringen te verhogen ten opzichte van de huidige situatie, en zeker ten opzichte van de situatie die bij ongewijzigd beleid zal ontstaan als de herstelplannen aflopen. Maar het is duidelijk niet genoeg. Embuild heeft laten zien dat om de chronische onderinvestering van de afgelopen decennia goed te maken en de investeringen te doen die nodig zijn om klimaatverandering tegen te gaan, de norm die de vorige regering heeft gesteld, omhoog moet. De norm van 4% tegen 2030 moest worden versterkt door een norm van 5% tegen 2035.

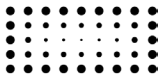
Door 3% van zijn BBP aan overheidsinvesteringen te besteden, zal België minder blijven investeren dan de meeste van zijn directe buurlanden, waardoor de kloof met deze landen op het gebied van de kwaliteit van de openbare infrastructuur alleen maar groter zal worden.

BESTUURSAZAKEN

- Er zijn concrete voorstellen opgesteld voor de bevordering van **innovatieve overheidsopdrachten die rekening houden met ESG-doelstellingen** en met het voornemen van de Europese Commissie om de Europese aanbestedingsrichtlijn te herzien.
- De **betalingstermijnen van facturen** door de federale overheid worden nageleefd en gewaarborgd, met bijzondere aandacht voor KMO's.
- **Regie der gebouwen**: Op het vlak van energiematregelen moet de Regie der gebouwen het goede voorbeeld geven. De regering houdt vast aan de doelstelling om het volledige gebouwenbestand klimaatneutraal te maken tegen 2050 in het kader van het Europese engagement en voert in dit verband energieaudits uit. Waar mogelijk zal de Regie samenwerken met de privésector voor DBFM-projecten of varianten, op voorwaarde dat een kosten-batenanalyse, waarbij ook niet-financiële aspecten in rekening worden gebracht, aantoonde dat dit de meest voordelige structuur is.

Opmerking Studiedienst Embuild

Hoewel de DBFM-constructies nuttig zijn om de klimaatneutraliteit van de gebouwen van de Regie te helpen financieren, is het duidelijk dat ze niet alle investeringen die hiervoor nodig zijn, zullen

Embuild

THE BELGIAN CONSTRUCTION
ASSOCIATION

kunnen financieren. De vraag is dan of de regering de middelen zal vinden om deze werken te financieren met overheidsinvesteringen die gelijk zijn aan 3% van het BBP. En zo ja, ten koste van welke andere overheidsinvesteringen die net zo noodzakelijk zijn. In deze context is de grootste angst dat deze werken de komende jaren beperkt zullen blijven.

KLIMAAT EN LEEFMILIEU

UITSTOOT TERUGDRINGEN - VOORBEELDROL OVERHEID

- Op internationaal niveau bepleit de regering een meer klimaatneutrale aanpak qua overleg. Slanker, goedkoper en meer digitaal net vanuit de zorg voor het klimaat.
- Daarnaast onderzoekt de federale overheid, in samenwerking met de gewesten, manieren om de klimaatimpact van de jaarlijkse internationale conferenties en de delegaties die ze bijwonen te beperken.
- De federale overheid geeft het goede voorbeeld en maakt **een inhaalbeweging in de verduurzaming van haar eigen gebouwenpatrimonium**, wagenpark en aankoopbeleid om bij te dragen tot de Europese klimaatneutraliteit tegen 2050.

Commentaar Studiedienst Embuild

Om een klimaatneutrale aanpak te garanderen, moet de regering op internationaal niveau pleiten voor de afschaffing van subsidies op fossiele brandstoffen. De vraag is dan of de regering de middelen zal vinden om deze investeringen te doen met overheidsinvesteringen ter grootte van 3% van het BBP. En zo ja, ten koste van welke andere, even noodzakelijke overheidsinvesteringen dan ook. In deze context wordt vooral gevreesd dat deze investeringen de komende jaren beperkt zullen blijven.

De voorbeeldfunctie van de overheid is cruciaal om de actie van alle belanghebbenden te versnellen om de klimaatdoelstellingen te bereiken. Om dit te bereiken, is het essentieel om een interfederale strategische visie op de klimaattransitie op te stellen, die in samenwerking met de gewesten wordt ontwikkeld en die overheidsinstanties, burgers, bedrijven en werknemers in de sector zal ondersteunen. Deze coherente visie is bedoeld als inspiratiebron voor toekomstige ontwikkelingen van het Nationale Energie-Klimaatplan en om de uitvoering, financiering en haalbaarheid van sectoraal beleid en sectorale maatregelen te garanderen.

GEBOUWEN

- **Het besluitvormingsproces van VME's voor flatgebouwen in gedwongen mede-eigendom** zal worden gewijzigd in een gewone meerderheid voor energetische ingrepen. Dit zal belemmeringen wegnemen voor energierenovatie en de installatie van hernieuwbare energie, zoals zonnepanelen en de installatie van laadpalen.

- De federale overheid bekijkt hoe de mogelijkheden **voor VME's kunnen worden verbeterd om kredieten aan te gaan voor energetische renovaties bij financiële instellingen.**

INDUSTRIE

- Ter ondersteuning van onze ondernemingen, verhogen we de investeringsaftrek en verbreden we deze naar alle investeringen die impuls geven aan de energie- en klimaattransitie

CIRCULAIRE ECONOMIE EN PRODUCTNORMEN

- De circulaire economie is voor deze regering belangrijk in een wereld waar de vraag naar grondstoffen groeit. In samenwerking met de gewesten en alle stakeholders wil de regering haar inspanningen voortzetten en toonaangevend zijn op het vlak van de circulaire economie. Met dit in gedachten zal de regering een echte economische en industriële visie ontwikkelen die gericht is op het ondersteunen van een circulaire economie door de ontwikkeling van innovatieve projecten, de bevordering van nieuwe duurzame bedrijfsmodellen, de aanpassing van regelgeving en de ondersteuning van overheidsdiensten.
- De federale overheid zorgt er in dat licht voor dat **het Federaal Actieplan voor Circulaire Economie** een opvolger krijgt die focust op het faciliteren en stimuleren van de circulaire economie binnen de federale bevoegdheden zoals productbeleid, normering, fiscaliteit en de wetgeving overheidsopdrachten.
- In overleg met de gewesten **moeten de productnormen flexibel genoeg worden gemaakt opdat gerecycleerde grondstoffen maximaal kunnen hergebruikt worden** rekening houdend met de uiteindelijke kwaliteit van het eindproduct.
- De regering zet in op de **correcte toepassing van de producten- en stoffenreglementering zodat verboden producten in België** geen doorvoerhaven vinden. Hiervoor zal de federale overheid de controles op invoer van producten die verboden stoffen bevatten verscherpen.
- Ook voor niet-Europese producten legt de regering de lat even hoog. Ze zal strikter toekijken op de naleving van de Europese kwaliteitseisen in het kader van duurzame ontwikkeling bij binnenkomst op de Europese interne markt. Om onze circulaire industrie te ondersteunen, ondersteunt de regering de gewesten bij hun pleidooi voor EU-brede einde-afvalcriteria, de classificatie van 'batterijafval' en van de verordening rond overbrenging van afvalstoffen (waste shipment verordening) als exportban naar niet-OESO landen. Ook de kwalificatie van grondstoffen moet bekeken worden.

MOBILITEIT

- De federale regering herbevestigt **het openbare dienstencontract met de NMBS, het performantiecontract van Infrabel, alsook de meerjareninvesteringsplannen.** Ze zal de beschikbare vrijheidsgraden binnen deze contracten maximaal benutten om ze in lijn te brengen met de doelstellingen van het regeerakkoord. De spoorvisie wordt in

overeenstemming met het regeerakkoord aangepast, zodat de doelstellingen met betrekking tot 30% meer reizigers, stiptheid boven 90%, 50% nieuwe treinen, en een verlaging van het aantal afgeschafte treinen met 30% kunnen worden bereikt. De regering voorziet voldoende middelen en personeel om dit uit te voeren.

- De regering bevestigt haar vastberadenheid om de projecten uit de meerjarige investeringsprogramma's te voltooien en wijst de nodige middelen toe.

DE RAAD VAN STATE:

- Gezien de belangrijke impact die de Raad van State heeft op de kwaliteit van de wetgeving enerzijds, en de wettigheid van bestuursbeslissingen anderzijds zal de regering bekijken op **welke wijze de werking van de Raad van State waar nodig kan worden hervormd** en het personeel indien nodig dient te worden versterkt.
- Daarbij wordt onderzocht op welke vlakken de werking van de Raad van State verder kan worden geoptimaliseerd. Bijvoorbeeld door een bemiddelingsprocedure te voorzien of nog door de beslissing tot herstel verder uit te breiden.
- Zij zal ook onderzoeken of het principe van een **administratieve ruling** kan worden ingesteld waarbij bepaalde regelgevende teksten voorafgaand aan het besluitvormingsproces voor advies kunnen worden voorgelegd aan de afdeling Wetgeving.

PRIVAATRECHT

- De regering zal de codificatie van het Burgerlijk Wetboek voortzetten, met name de voltooiing van boek 2 (personen en familie).
- Het Burgerlijk Wetboek neemt een steeds vastere vorm aan, maar het is niet af: boeken 1, 2, 3, 4, 5, 6 en 8 zijn al in werking getreden, net als boek 6 over de buitencontractuele aansprakelijkheid, dat op 1 januari 2025 in werking is getreden.
- Boek 7 over de bijzondere overeenkomsten was reeds in behandeling in de parlementaire commissie en daarvoor werd reeds een advies van de Raad van State bekomen.
- Boek 9 is al gedeeltelijk in behandeling in de parlementaire commissie (bijvoorbeeld persoonlijke zekerheden) en hiervoor werd ook al advies van de Raad van State bekomen.
- Beide boeken zullen door de goede zorgen van Kamer kunnen worden afgewerkt.

Opmerking Studiedienst Embuild

Boek VII verdient onze bijzondere aandacht, te meer nu daarin wordt gesuggereerd dat dienstenovereenkomsten in bepaalde gevallen kunnen worden geherkwalificeerd naar koop-verkoop. Daarenboven hebben we nog de gewijzigde regels inzake "conforme levering" die in de plaats van het duale regime zichtbare/verborgen gebreken zou komen.

Het gaat op dit moment nog steeds over wetsvoorstellen. De experts moeten nog de opmerkingen verwerken in nieuwe wetsvoorstellen, die nog de parlementaire procedure moeten doorlopen en waarop nog opmerkingen kunnen geformuleerd worden.

ARBEIDSMIGRATIE

- Op federaal niveau ondersteunt de regering maximaal het arbeidsmigratiebeleid van de deelstaten. Ze zorgt ook voor een terdege info-uitwisseling tussen alle bevoegde diensten.
- **De regering zet ook verder in op het stroomlijnen van de gecombineerde vergunningsprocedure** en neemt maatregelen ter bescherming van werknemer-gecombineerde vergunninghouders die slachtoffer zijn van sociale inbreuken door de werkgever.
- De regering zal de gecombineerde vergunningsprocedure toepassen op de verblijfsaanvragen als au-pair.
- De behandelingstermijnen van de gecombineerde vergunning worden verder verkort door het personeelsbestand op peil te houden, de blijvende prioriteit van de single permit module binnen het digitaliseringstraject eMigration en het onderzoeken of een parallelle behandeling door DVZ en het Gewest van ontvankelijke dossiers mogelijk is.

Opmerking Studiedienst Embuild

Arbeidsmigratie is duidelijk een van de maatregelen die kunnen worden gebruikt om het tekort aan arbeidskrachten op te vangen in een context van lage groei van de beroepsbevolking.

VARIA

Beliris

Om de internationale rol en de hoofdstedelijke functie van Brussel uit te bouwen en te bevorderen, engageert de regering zich via Beliris. De regering waakt erover dat Beliris zijn middelen prioritair concentreert op projecten op het vlak van mobiliteit en strategische ontwikkelingsinvesteringen op het Brusselse grondgebied en dat deze van belang zijn voor verschillende Gewesten. De regering zal in dit verband de Brusselse regering consulteren.

Regionale feestdagen

Voor de Gewesten die het wensen en vragen, zal de regering de federale wetgeving aanpassen zodat ook hun regionale feestdag een officiële feestdag wordt, zonder dat de concurrentiekracht wordt aangetast.